

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA OBRONY NARODOWEJ

z dnia 2010 r.

**w sprawie dodatkowych świadczeń zdrowotnych lekarza dentysty
i materiałów stomatologicznych przysługujących żołnierzom zawodowym**

Na podstawie art. 67a ust. 2 ustawy z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz. U. z 2010 r. Nr 90, poz. 593, Nr 107, poz. 679, Nr 113, poz. 745 i Nr 127, poz. 857) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) wykaz dodatkowych świadczeń zdrowotnych lekarza dentysty i materiałów stomatologicznych przysługujących żołnierzom zawodowym;
- 2) sposób zaspokojenia dodatkowych świadczeń zdrowotnych lekarza dentysty i materiałów stomatologicznych przysługujących żołnierzom zawodowym oraz tryb kierowania żołnierzy zawodowych do jednostek organizacyjnych udzielających świadczeń zdrowotnych;
- 3) rodzaje dokumentów potwierdzających uprawnienie do dodatkowych świadczeń zdrowotnych lekarza dentysty i materiałów stomatologicznych przysługujących żołnierzom zawodowym;
- 4) wykaz stanowisk służbowych uprawniających do dodatkowych świadczeń zdrowotnych lekarza dentysty i materiałów stomatologicznych.

§ 2. Żołnierzom zawodowym przysługuje dodatkowe świadczenie zdrowotne lekarza dentysty i materiały stomatologiczne niezakwalifikowane jako świadczenia gwarantowane na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, z późn. zm¹⁾) z części będącej w dyspozycji Ministra Obrony Narodowej:

- 1) w okresie przygotowania do pełnienia służby poza granicami państwa oraz przez okres sześciu miesięcy po powrocie do kraju po zakończeniu służby poza granicami państwa;
- 2) w razie wypadku pozostającego w związku z pełnieniem czynnej służby wojskowej albo choroby powstałej w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby wojskowej, w celu przywrócenia stanu funkcjonowania układu stomatognatycznego i estetyki jamy ustnej jaki istniał przed doznaniem urazu lub choroby;
- 3) zajmującym stanowisko służbowe:
  - a) pilota samolotu lub instruktora-pilota samolotu i wykonującym loty na samolotach naddźwiękowych,
  - b) w składzie załogi okrętu podwodnego Marynarki Wojennej, bez względu na nazwę stanowiska,
  - c) na którym, w ramach obowiązków wynikających z opisu zajmowanego stanowiska służbowego, wykonują zadania pod wodą z użyciem sprzętu nurkowego, bez względu na nazwę stanowiska,

---

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 216, poz. 1367, Nr 225, poz. 1486, Nr 227, poz. 1505, Nr 234, poz. 1570 i Nr 237, poz. 1654, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 22, poz. 120, Nr 26, poz. 157, Nr 38, poz. 299, Nr 92, poz. 753, Nr 97, poz. 800, Nr 98, poz. 817, Nr 111, poz. 918, Nr 118, poz. 989, Nr 157, poz. 1241, Nr 161, poz. 1278 i Nr 178, poz. 1374 oraz z 2010 r. Nr 50, poz. 301 i Nr 107, poz. 679.

- d) w zespołach bojowych w Jednostce Wojskowej Nr 2305, w Jednostce Wojskowej Nr 4026, w Jednostce Wojskowej Nr 4101 lub w Oddziale Specjalnym Żandarmerii Wojskowej, wykonującym zadania polegające na bezpośrednim fizycznym zwalczaniu terroryzmu lub w tym zakresie uczestniczącym w szkoleniu, bez względu na nazwę stanowiska w okresie przygotowania do pełnienia służby poza granicami państwa oraz przez okres sześciu miesięcy po powrocie do kraju po zakończeniu służby poza granicami państwa.

§ 3. Żołnierzom zawodowym przysługują dodatkowe świadczenia zdrowotne lekarza dentysty i materiały stomatologiczne, niezakwalifikowane jako świadczenia gwarantowane na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, w zakresie:

- 1) oceny stanu układu stomatognatycznego na podstawie zdjęcia pantomograficznego wykonywanego nie częściej niż jeden raz w roku;
- 2) stomatologii zachowawczej z endodoncją:
  - a) opracowanie i wypełnienie ubytków próchnicowych klasy od I do V według Blacka oraz ubytków pochodzenia nie próchnicowego z użyciem materiałów kompozytowych światłoutwardzalnych, cementów gładjonomerowych i ćwieków okołomiazgowych,
  - b) leczenie endodontyczne z wypełnieniem wszystkich kanałów w zębach bocznych przedtrzonowych i trzonowych z wykonaniem niezbędnych radiogramów zębowych;
- 3) chirurgii stomatologicznej – resekcja wierzchołka korzeni zębów w obu łukach zębowych z dopełnieniem wstecznym;
- 4) chorób błon śluzowych i przyzębia:
  - a) kiretaż otwarty,
  - b) założenie opatrunku peridontologicznego,
  - c) usunięcie złogów nazębnych raz na kwartał w obrębie całego uzębienia.

§ 4. Żołnierzom zawodowym przysługują dodatkowe świadczenia zdrowotne lekarza dentysty i materiały stomatologiczne, o których mowa w § 3, po przedstawieniu następujących dokumentów:

- 1) w okresie przygotowania do pełnienia służby poza granicami państwa oraz przez okres sześciu miesięcy po powrocie do kraju po zakończeniu służby poza granicami państwa – zaświadczenia organu właściwego w sprawach wyznaczenia lub skierowania żołnierza zawodowego do pełnienia służby poza granicami państwa, stwierdzającego te okoliczności;
- 2) w razie wypadku pozostającego w związku z pełnieniem czynnej służby wojskowej albo choroby powstałej w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby wojskowej – protokołu powypadkowego, jednoznacznie określającego uszkodzenie układu stomatognatycznego, sporządzonego przez komisję powypadkową powołaną na podstawie przepisów ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. o świadczeniach odszkodowawczych przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą wojskową (Dz. U. Nr 83, poz. 760, z późn. zm.²⁾);
- 3) zajmującym stanowisko służbowe pilota samolotu lub instruktora-pilota samolotu i wykonującym loty na samolotach naddźwiękowych – zaświadczenia dowódcy jednostki wojskowej, w której żołnierz zawodowy wykonuje w ramach obowiązków wynikających z opisu zajmowanego stanowiska służbowego loty samolotem naddźwiękowym, stwierdzającego te okoliczności;
- 4) zajmującym stanowisko służbowe w składzie załogi okrętu podwodnego Marynarki Wojennej – zaświadczenia dowódcy jednostki wojskowej, w której żołnierz zawodowy

---

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 179, poz. 1750, z 2005 r. Nr 130, poz. 1085, z 2009 r. Nr 161, poz. 1278 oraz z 2010 r. Nr 113, poz. 745.

- zajmuje etatowe stanowisko w składzie załogi okrętu podwodnego Marynarki Wojennej, stwierdzającego te okoliczności;
- 5) zajmującym stanowisko służbowe na którym, w ramach obowiązków wynikających z opisu zajmowanego stanowiska służbowego, wykonują zadania pod wodą z użyciem sprzętu nurkowego – zaświadczenia dowódcy jednostki wojskowej, w której żołnierz zawodowy wykonuje w ramach obowiązków wynikających z opisu zajmowanego stanowiska służbowego zadania pod wodą z użyciem sprzętu nurkowego, stwierdzającego te okoliczności;
  - 6) zajmującym stanowisko służbowe w zespołach bojowych w Jednostce Wojskowej Nr 2305, w Jednostce Wojskowej Nr 4026, w Jednostce Wojskowej Nr 4101 lub w Oddziale Specjalnym Żandarmerii Wojskowej, wykonującym zadania polegające na bezpośrednim fizycznym zwalczaniu terroryzmu lub w tym zakresie uczestniczącym w szkoleniu – zaświadczenia dowódcy jednostki wojskowej, w której żołnierz zawodowy wykonuje w ramach obowiązków wynikających z opisu zajmowanego stanowiska służbowego zadania polegające na bezpośrednim fizycznym zwalczaniu terroryzmu lub w tym zakresie uczestniczy w szkoleniu, stwierdzającego te okoliczności.

§ 5.1 Jednostka wojskowa, na której zaopatrzeniu logistycznym w dziale medycznym pozostają żołnierze zawodowi określani w § 2 ma obowiązek zapewnienia dostępności udzielenia świadczeń określonych w § 3.

2. Dowódca jednostki wojskowej na której zaopatrzeniu pozostaje żołnierz wymieniony w § 2 zapewnia przysługujące im świadczenia wymienione w § 3 lub zawiera porozumienie z dowódcą najbliższej jednostki wojskowej posiadającej ambulatorium, lub ambulatorium z izbą chorych, bądź też zawiera umowę określającą szczegółowy sposób prowadzenia dokumentacji medycznej i rozliczeń z najbliższym samodzielnym publicznym zakładem opieki zdrowotnej utworzonym przez Ministra Obrony Narodowej albo inną specjalistyczną placówką medyczną.

3. Lekarz dentyista jednostki wojskowej udziela żołnierzowi zawodowemu świadczenia gwarantowane wymienione w § 3 po przedstawieniu dokumentu określonego w § 4 oraz stwierdzeniu uzasadnionego medycznie przypadku wymagającego udzielenia świadczenia zdrowotnego lekarza dentyisty lub świadczenia zdrowotnego lekarza dentyisty z użyciem materiału stomatologicznego, niezakwalifikowanego jako świadczenia gwarantowane na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych i określonego w § 2.

4. Lekarz dentyista jednostki wojskowej odpowiednio, na której zaopatrzeniu pozostaje żołnierz zawodowy lub w której żołnierz zawodowy jest lub był przygotowywany do pełnienia służby poza granicami państwa, jeżeli sam nie jest w stanie udzielić żołnierzowi zawodowemu świadczenia zdrowotnego w ambulatorium – publicznym zakładzie opieki zdrowotnej jednostki wojskowej, wystawia żołnierzowi zawodowemu skierowanie do publicznego zakładu opieki zdrowotnej. Wzór skierowania określa załącznik do rozporządzenia.

§ 6. Świadczenia wymienione w § 3 w przypadku udzielania ich na podstawie porozumienia lub umowy, o której mowa w § 5 ust. 2, są udzielane po złożeniu przez żołnierza zawodowego do dokumentacji publicznego zakładu opieki zdrowotnej skierowania:

- 1) lekarza dentyisty jednostki wojskowej oraz okazaniem dokumentu poświadczającego tożsamość żołnierza zawodowego;
- 2) w przypadku braku lekarza dentyisty jednostki wojskowej, skierowanie wystawia lekarz dentyista, z którym dowódca jednostki wojskowej podpisał porozumienie.

§ 7. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER OBRONY NARODOWEJ

UZASADNIENIE

Przepisem art. 1 pkt 36 ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. o zmianie ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 79, poz. 669 i Nr 161, poz. 1278) do ustawy z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz. U. z 2010 r. Nr 90, poz. 593, Nr 107, poz. 679, Nr 113, poz. 745 i Nr 127, poz. 857) został dodany art. 67a, którego ust. 2 zawiera upoważnienie dla Ministra Obrony Narodowej określenia w drodze rozporządzenia:

- 1) wykazu dodatkowych świadczeń zdrowotnych lekarza dentysty i materiałów stomatologicznych przysługujących żołnierzom zawodowym;
- 2) rodzajów dokumentów potwierdzających uprawnienie do tych świadczeń;
- 3) jednostek organizacyjnych udzielających tych świadczeń;
- 4) trybu kierowania do nich żołnierzy zawodowych.

W projektowanym rozporządzeniu zaproponowano, że żołnierzom zawodowym należącym do jednej z grup określonych w ust. 1 art. 67a ustawy z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych przysługują dodatkowe świadczenia zdrowotne lekarza dentysty i materiały stomatologiczne, niezakwalifikowane jako świadczenia gwarantowane na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Szczegółowy zakres tych świadczeń obejmuje stomatologię zachowawczą, chirurgię stomatologiczną, choroby błon śluzowych i przyzębia, w zależności od uzasadnionych medycznie przypadków.

Piloci, którzy wykonują loty samolotem naddźwiękowym, w trakcie wykonywania tych czynności służbowych narażeni są na oddziaływanie znacznych przeciążeń grawitacyjnych i dużych, szybko następujących zmian ciśnienia atmosferycznego. Występowanie u tych pilotów ognisk zakażenia zębowego i wypełnień odbiegających od doskonałości będzie upośledzać zdolności psychofizyczne do wykonywania zadań, a także może być źródłem pojawiania się aerodontalgii. Biorąc pod uwagę koszt wyszkolenia pilota obsługującego ten rodzaj statków powietrznych w pełni zasadne wydaje się dążenie do osiągnięcia optymalnej kondycji zdrowia w zakresie jamy ustnej.

Żołnierze zawodowi zajmujący etatowe stanowisko w składzie okrętu podwodnego Marynarki Wojennej w ramach obowiązków służbowych uczestniczą w rejsach szkoleniowych i patrolowych, w czasie których nie mają możliwości korzystania ze świadczeń stomatologicznych. Często czas rozpoczęcia i zakończenia rejsu jest bardzo trudny do przewidzenia. W celu minimalizacji prawdopodobieństwa wykluczenia z pełnienia obowiązków służbowych, a także pogorszenia ogólnego stanu zdrowia z powodu dolegliwości zębopochodnych, jak najbardziej zasadnym wydaje się przyznanie wyżej wymienionych świadczeń załogom okrętów.

Żołnierze zawodowi wykonującym w ramach obowiązków wynikających z opisu zajmowanego stanowiska służbowego zadania pod wodą z użyciem sprzętu nurkowego podlegają działaniu zmiennego ciśnienia hydrostatycznego, a także używają aparatów tlenowych, których ustnik kontaktuje się bezpośrednio z uzębieniem. W świetle powyższego niezbędnym jest aby stan uzębienia nurków funkcjonował na najwyższym możliwym poziomie, do czego konieczna jest zaawansowana opieka stomatologiczna.

Żołnierze zawodowi pełniący służbę w Jednostce Wojskowej Nr 2305, w Jednostce Wojskowej Nr 4026, w Jednostce Wojskowej Nr 4101 oraz w Oddziale Specjalnym Żandarmerii Wojskowej, którzy wykonują zadania polegające na bezpośrednim fizycznym zwalczaniu terroryzmu lub w tym zakresie uczestniczą w szkoleniu, stanowią grupę żołnierzy których udział w działaniach w warunkach konfliktu zbrojnego jest wysoce prawdopodobny.

Zapewnienie wysokiego stopnia gotowości bojowej przez utrzymanie stanu zdrowia na optymalnym poziomie jest bezdyskusyjnie konieczne.

Pełnienie służby poza granicami państwa często odbywa się w warunkach bez bezpośredniego dostępu do świadczeń stomatologicznych i często żołnierze zmuszeni są do korzystania z usług świadczonych przez obcych świadczeniodawców co skutkuje wysokimi kosztami leczenia. Służba poza granicami państwa najczęściej odbywa się w strefie działań wojennych, co skutkuje sytuacjami stresowymi i ograniczonym dostępem do podstawowych zabiegów higienicznych. Jak najbardziej zasadny jest objęcie wszystkich wyjeżdżających do pełnienia służby poza granicami kraju dodatkową opieką stomatologiczną.

W razie wypadku pozostającego w związku z pełnieniem czynnej służby wojskowej albo choroby powstałej w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby wojskowej żołnierzowi zawodowemu należy udzielić świadczenia zdrowotnego lekarza dentysty w celu przywrócenia stanu funkcjonowania i estetyki jamy ustnej jaki istniał przed doznaniem urazu lub choroby.

Określenie dokumentów poświadczających istnienie uprawnienia do świadczenia zdrowotnego lekarza dentysty oraz trybu kierowania żołnierzy zawodowych do publicznych zakładów opieki zdrowotnej udzielających takich świadczeń, uwzględnia konieczność stwierdzenia okoliczności istotnych, w tym również uzasadnionego medycznie przypadku.

Ponieważ wśród publicznych zakładów opieki zdrowotnej, dla których organem założycielskim jest Minister Obrony Narodowej, udzielających takich świadczeń zdrowotnych są samofinansujące się samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej oraz publiczne zakłady opieki zdrowotnej będące jednostkami organizacyjnymi jednostek badawczo-rozwojowych: Wojskowego Instytutu Medycznego oraz Wojskowego Instytutu Medycyny Lotniczej, w ramach trybu kierowania do nich żołnierzy zawodowych, należało określić także tryb przekazywania środków publicznych na pokrycie kosztów udzielania świadczeń ponoszonych przez te zakłady opieki zdrowotnej.

Ocenia się, że szacowana liczba żołnierzy zawodowych uprawnionych do korzystania z dodatkowych świadczeń lekarza dentysty i materiałów stomatologicznych na dzień 23.08.2010 r. wynosi około 12000 osób, w tym 7500 to żołnierze Wojsk Lądowych będących w okresie 6-cio miesięcznego przygotowania do wyjazdu na misję, będący na misji bądź powracający z misji. Liczba ta w latach następnych może ulec zmianie w zależności od wielkości kontyngentu uczestniczącego w misjach poza granicami kraju. Ta grupa żołnierzy będzie wymagała największego nakładu finansowego. Pozostałe 4500 to żołnierze pełniący służbę w kraju.

Kalkulacja kosztów wprowadzenia proponowanych rozwiązań została przeprowadzona na podstawie potrzeb leczniczych uzyskanych od Szefów Służby Zdrowia Rodzajów Sił Zbrojnych przy założeniu, że żołnierze wyjeżdżający na misje, rekrutowani z różnych środowisk, mają zdecydowanie wyższe potrzeby lecznicze niż żołnierze wojsk specjalnych, nurkowie i piloci.

W poniższej kalkulacji kosztów żołnierze wyjeżdżający i powracający z misji opisani są jako „W”, pozostali uprawnieni jako „P”. Liczba „W” jest szacowana na około 5000 wyjeżdżających i około 2500 powracających z misji żołnierzy rocznie. Liczba żołnierzy „P” szacowana jest na około 4500.

1) ocena stanu układu stomatognatycznego na podstawie zdjęcia pantomograficznego wykonywanego nie częściej niż jeden raz w roku;

$$„W” + „P” - 12000 \times 60,00 = \mathbf{720.000,00 \text{ zł.}}$$

2) stomatologia zachowawcza z endodoncją:

a) opracowanie i wypełnienie ubytków próchnicowych klasy od I do V według Blacka oraz ubytków pochodzenia nie próchnicowego z użyciem materiałów kompozytowych światłoutwardzalnych, cementów gwasjonomerowych i ćwieków okołomiazgowych,

b) leczenie endodontyczne z wypełnieniem wszystkich kanałów w zębach bocznych przedtrzonowych i trzonowych z wykonaniem niezbędnych radiogramów zębowych;

„W” - 5000 x 3 zabiegi x 30,00 zł = **450.000,00 zł.**

2500 x 1 zabieg x 30,00 zł. = **75.000,00 zł.**

„P” - 4500 x 2 zabiegi x 30,00 zł. = **270.000,00 zł.**

3) chirurgia stomatologiczna - resekcja wierzchołka korzeni zębów w obu łukach zębowych z dopełnieniem wstecznym;

„W” - 5000 x 2 zabiegi x 85,00 zł. = **850.000,00 zł.**

„P” - 4500 x 1 zabieg x 85,00 zł. = **382.500,00 zł.**

4) choroby błon śluzowych i przyzębia:

a) kiretaż otwarty,

b) założenie opatrunku peridontologicznego,

c) usunięcie złogów nazębnych raz na kwartał w obrębie całego uzębienia.

„W” - 5000 x 2 zabiegi x 50,00 zł. = **500.000,00 zł.**

2500 x 1 zabieg x 51,00 zł. = **127.500,00 zł.**

„P” - 4500 x 1 zabieg x 50,00 zł. = **225.000,00 zł.**

Szacunkowe wyliczenia (**3.600.000 zł.**) dotyczą kosztów materiałowych, które zostaną poniesione przy realizacji świadczeń wynikających z rozporządzenia na bazie gabinetów stomatologicznych funkcjonujących w jednostkach wojskowych.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.), projekt zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronach internetowych Ministerstwa Obrony Narodowej.

Zakres projektu rozporządzenia nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowana regulacja

Projektowana regulacja dotyczy resortu obrony narodowej, w tym określonych grup żołnierzy zawodowych, publicznych zakładów opieki zdrowotnej oraz lekarzy dentystów jednostek wojskowych. Regulacja będzie wpływać korzystnie na zdolność tych żołnierzy zawodowych do wykonywania obowiązków służbowych przez zabezpieczenie im należytego stanu zdrowia jamy ustnej.

2. Wpływ regulacji na rynek pracy

Przedstawiona zmiana rozporządzenia nie będzie miała wpływu na rynek pracy.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Wydatki związane z udzielaniem dodatkowych świadczeń zdrowotnych lekarza stomatologa i materiały stomatologiczne powinny znaleźć źródło pokrycia w środkach budżetu państwa, których dysponentem jest Minister Obrony Narodowej. Wysokość tych środków w roku budżetowym zależy od ilości udzielonych świadczeń oraz użytych materiałów stomatologicznych i według szacunku Inspektoratu Wojskowej Służby Zdrowia powinna zamknąć się w kwocie 3.600.000,00 zł. Wydatki te uzasadnione są przede wszystkim celowością ich poniesienia. Jeżeli rozporządzenie wejdzie w życie w drugim półroczu 2010 r. koszt świadczeń powinien zamknąć się w kwocie 2.000.000,00 zł.

Planowane wydatki związane z realizacją rozporządzenia w kolejnych latach przedstawiają się następująco:

- w roku 2011 – 3.600.000,00 zł,
- w roku 2012 – 3.600.000,00 zł.

4. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Przedstawiona zmiana rozporządzenia nie będzie miała wpływu na konkurencyjność gospodarki.

5. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Przedstawiona zmiana rozporządzenia nie będzie miała wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

6. Zakres i wyniki konsultacji społecznych

Projekt był przedmiotem uzgodnień wewnątrzresortowych oraz został skonsultowany z reprezentacją zainteresowanego środowiska wojskowo-lekarskiego – Wojskową Izbą Lekarską.

**za zgodność pod względem
prawnym i redakcyjnym**